

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા જુલાઈ - 2016

અભ્યાસક્રમ	: સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)	Numerical Code B.A.: 0001
પાઠ્યક્રમ	: રાજકીય સિદ્ધાંતો અને સંસ્થાઓનો પરિચય (EPS-01)	Numerical Code B.com.: 0002
તારીખ	: 10/07/2016	નોંધણી નંબર: _____
સમય	: 03.00 to 06.00	Numerical Code: 0061
સૂચના	: દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે.	કુલ ગુણ : 70

- પ્ર.1 અનુવર્તનવાદી અભિગમનો ઉદભવ કેવી રીતે થયો તે સમજાવી અનુવર્તનવાદનો મુખ્ય સિદ્ધાંતો વર્ણવો. (12)
અથવા
એરિસ્ટોટલે રજૂ કરેલો રાજ્યનો ખ્યાલ અને તેના સરકારના પ્રકારો સમજાવો.
- પ્ર.2 રાજ્ય, રાષ્ટ્ર અને રાષ્ટ્રીયતા વચ્ચેનો તફાવત સમજાવી, રાષ્ટ્રીયતા અને રાષ્ટ્રની લાક્ષણિકતાઓ વર્ણવો. (12)
અથવા
સ્વતંત્રતાનો અર્થ સમજાવી, સ્વતંત્રતાના વિવિધ પ્રકારો સમજાવો
- પ્ર.3 સંસદીય સરકારના લક્ષણો વર્ણવો (12)
અથવા
કલ્યાણરાજ્ય અને તેના લક્ષણો વર્ણવો.
- પ્ર.4 ફ્રાંસીવાદી વિચારસરણીના પાયાના લક્ષણો વર્ણવો. (12)
અથવા
ધર્મ નિરપેક્ષતા અને સમાન નાગરિકધારો સમજાવો.
- પ્ર.5 ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) (12)
1. આંતરવિદ્યાકીય અભિગમ
2. રાજ્યનો ગાંધીવાદી પરિપ્રેક્ષ્ય
3. સફળ સમવાયતંત્રની જરૂરિયાતો
4. વ્યક્તિવાદ અને બિનહસ્તક્ષેપની નીતિ
5. સામાજિક અસામનતા
- પ્ર.6 નીચેના બહુવૈકલ્પિક પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. (10)
1. ‘ઇન્દ્રોડકશન ટુ ધ હિસ્ટરી ઓફ ધ સાયન્સ ઓફ પોલિટિક્સ’-પુસ્તક કોણે લખ્યું છે.
(A) ફ્રેડરિક પોલોક (B) એરિસ્ટોટલ (C) હેરોલ્ડ લાસ્કી (D) પુઘો
2. ‘ન્યાયના લગતો પ્રબંધ’- કયાં પુસ્તકને કહે છે.
(A) ધ રિપબ્લિક (B) પોલિટિક્સ (C) દાસ કેપિટલ (D) લોઝ
3. ‘ધ પ્રોસેસ ઓફ ગવર્નમેન્ટ’- પુસ્તક કોનું છે.
(A) ફિગીસ (B) સોક્રેટિસ (C) મેઈટલેન્ડ (D) આર્થર બેન્ટલી

4. સાર્વભૌમ સત્તાની પાયાની બાબત કઈ છે.
(A) આંતરિક સાર્વભૌમત્વ (B) બાહ્ય સ્વતંત્રતા
(C) (A) અને (B) બંને (D) (A) અને (B) માંથી એકપણ નહીં
5. રાજકીય સમાનતા કઈ નથી.
(A) મતાધિકાર (B) ચૂંટણીમાં ઉમેદવારી નો હક
(C) કાયદા સમક્ષની સમાનતા (D) સરકારની ટીકા કરવાનો હક
6. 'સદ્ગુણ જ્ઞાન છે' એવું કોણે કહ્યું છે.
(A) પ્લેટો (B) એરિસ્ટોટલ (C) સોક્રેટિસ (D) કોન્ફ્યુશિયસ
7. વ્રજસૂચિ ગ્રંથ કોનો છે.
(A) અશ્વઘોષ (B) ગૌતમબુદ્ધ (C) કૌટિલ્ય (D) શંકરાચાર્ય
8. પરલક્ષી દૃષ્ટિકોણ એટલે શું.
(A) વ્યક્તિગત અભિપ્રાય અને લાગણીઓથી વધુ પ્રભાવિત દૃષ્ટિકોણ
(B) વાસ્તવિકતાઓ પર રચાયેલો દૃષ્ટિકોણ
(C) ઉપરના બંને
(D) બંને માંથી એકપણ નહીં
9. ચતુષ્ટિકા ગ્રંથ કોનો છે.
(A) આર્યદેવ (B) બુદ્ધ (C) અમ્બથ્ય (D) વેદ વ્યાસ
10. સત્તાધિકારના ત્રણ પ્રકારો-કાનૂની, પરંપરાગત અને કરિશ્માતી કોણે આપેલા છે.
(A) મેક્સમૂલર (B) મેક્સવેબર (C) કાર્લ માર્ક્સ (D) ટોની
-

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા જુલાઈ- 2016

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

Numerical Code B.A.: 0001

Numerical Code B.com.: 0002

નોંધણી નંબર : _____

પાઠ્યક્રમ : ભારતમાં સરકાર અને રાજકારણ (EPS-02)

Numerical Code: 0062

તારીખ : 11/07/2016

સમય : 03.00 to 06.00

સૂચના : (1) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

(2) દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે.

કુલ ગુણ : 70

પ્રશ્ન:-1 બંધારણનું આમુખ શું છે? તેનાં મુખ્ય સિદ્ધાંતોની વિસ્તૃત સમજ આપો. (12)

અથવા

ભારતમાં મહિલાઓની ચળવળનાં સ્વરૂપ અને રાજકીય પક્ષો સાથેનાં તેના સંબંધોનું નિરૂપણ કરો.

પ્રશ્ન:-2 ભારતીય સમવયતંત્રનાં મુખ્ય લક્ષણો કયા છે? (12)

અથવા

બિનસાંપ્રદાયિકતાથી તમે શું સમજો છો, ભારતનાં સંદર્ભમાં તે કેટલાં અંશે સફળ છે ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન:-3 ભારતીય બંધારણમાં આપેલ મૂળભૂત અધિકારોની ચર્ચા કરો. (12)

અથવા

ભારતીય ન્યાયતંત્રમાં સુપ્રિમ કોર્ટ અને હાઈકોર્ટનો ક્ષેત્રાધિકાર સમજાવો.

પ્રશ્ન:-4 ભારતમાં પ્રાચીન અને આધુનિક રાજકીય પરંપરાઓ વિશે નોંધ લખો. (12)

અથવા

ભારતની સંસદની રચના અને સત્તાઓ વર્ણવો.

પ્રશ્ન:-5 ભારતના મુખ્ય રાષ્ટ્રીય પક્ષો પૈકી કોઈપણ એક વિશે નિબંધ લખો. (12)

અથવા

ભારતીય રાજ્યના સ્વરૂપ વિશે માર્ક્સવાદી વિચારોની સમીક્ષા કરો.

પ્રશ્ન:-6 ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) (10)

1. કેન્દ્ર રાજ્ય વચ્ચેના સંબંધ
2. ભારતીય કૃષિનીતિ
3. રાષ્ટ્રીય આંદોલનોનો વારસો
4. નોકરશાહીની તટસ્થતા અને પ્રતિબદ્ધતા

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા જુલાઈ- 2016

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

Numerical Code B.A.: 0001

Numerical Code B.com.: 0002

નોંધણી નંબર : _____

પાઠ્યક્રમ : આધુનિક ભારતીય રાજનૈતિક વિચારધારા (EPS-03)

Numerical Code: 0063

તારીખ : 12/07/2016

સમય : 11.00 to 02.00

સૂચના : (1) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

(2) દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે.

કુલ ગુણ : 70

પ્રશ્ન:-1 સંસ્થાનવાદનો અર્થ, સ્વરૂપ સમજાવી ભારતીય સમાજમાં સંસ્થાનિક હસ્તક્ષેપની ચર્ચા કરો. (12)

અથવા

એમ. એન. રોયનાં 'નવમાનવવાદ'નું ટીકાત્મક મૂલ્યાંકન કરો.

પ્રશ્ન:-2 સામાજિક સુધારા તરીકે રાજા રામમોહનરાયનું મૂલ્યાંકન કરો. (12)

અથવા

લડાયક રાષ્ટ્રવાદનો પ્રભાવ તથા હાલના સમયમાં તેની અગત્યતા અંગે ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન:-3 જયોતિબા ફૂલેની વિચારધારાનું સ્વરૂપ તથા ઉત્ક્રાંતિ અંગેનાં તેનાં વિચારોની ચર્ચા કરો. (12)

અથવા

19મી સદીના સમાજ સુધારકોની વિવિધ પદ્ધતિઓ જણાવી તેની અસરકારકતા વર્ણવો.

પ્રશ્ન:-4 સાંસ્થાનિક સમય દરમિયાન આદિવાસી ચળવળોનું વર્ણન કરો. (12)

અથવા

સુભાષચંદ્ર બોઝ અને જયપ્રકાશ નારાયણના વિચારો ટૂંકમાં વર્ણવો.

પ્રશ્ન:-5 ઉદામ માનવવાદ સમજાવો. (12)

અથવા

સ્વરાજના રાજકીય, આર્થિક અને નૈતિક પાસા વિગતે સમજાવો.

પ્રશ્ન:-6 ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) (10)

1. લોકશાહી અંગે આંબેડકર
2. આધુનિક સંસ્કૃતિ અંગે ગાંધીજીની આલોચનાં
3. રામ મનોહર લોહિયાનો ઈતિહાસ અંગેનો સિદ્ધાંત
4. સર્વોદયનો ખ્યાલ

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા જુલાઈ- 2016

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

Numerical Code B.A.: 0001

Numerical Code B.com.: 0002

નોંધણી નંબર : _____

પાઠ્યક્રમ : આંતરરાષ્ટ્રીય સંબંધો (EPS-04/07)

Numerical Code: 0066

તારીખ : 13/07/2016

સમય : 11.00 to 02.00

સૂચના : (1) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.
(2) દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે.

કુલ ગુણ : 70

-
- પ્રશ્ન:-1** આધુનિક રાષ્ટ્ર રાજ્યનાં તત્વો તથા સાર્વભોમ રાજ્યનાં લક્ષણો દર્શાવો. (12)
- અથવા**
- રાષ્ટ્રસંઘની સ્થાપના ધ્યેયો અને હેતુઓ સમજાવો.
- પ્રશ્ન:-2** નિઃશસ્ત્રકરણની નિષ્ફળતાનાં કારણો તપાસી તેનાં ભાવિ વિશે નોંધ લખો. (12)
- અથવા**
- આંતરરાષ્ટ્રીય સંબંધોનાં અભ્યાસનાં અભિગમો ટૂંકમાં સમજાવો.
- પ્રશ્ન:-3** સામુહિક સલામતી એટલે શું? સામુહિક સલામતીની ધારણાઓ સ્પષ્ટ કરો. (12)
- અથવા**
- ફાંસીવાદ વિગતે સમજાવો.
- પ્રશ્ન:-4** બીજા વિશ્વયુદ્ધના કારણો અને પરિણામોની ચર્ચા કરો. (12)
- અથવા**
- સંચારની ટેકનોલોજીની સમસ્યાઓ અને અસમાનતાઓની નોંધ લખો.
- પ્રશ્ન:-5** ઠંડુયુદ્ધ એટલે શું ? તેના પરિણામો સ્પષ્ટ જણાવો. (12)
- અથવા**
- સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘની સફળતા અને નિષ્ફળતા વર્ણવો.
- પ્રશ્ન:-6** ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) (10)
1. ભારતની વિદેશનીતિનાં લક્ષણો
 2. ત્રીજા વિશ્વનો ઉદય
 3. પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધના પરિણામો અને અસરો
 4. નિઃશસ્ત્રીકરણ
-

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા જુલાઈ - 2016

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

Numerical Code B.A.: 0001

Numerical Code B.com.: 0002

પાઠ્યક્રમ : દક્ષિણ એશિયામાં સરકાર અને રાજનીતિ (EPS-05)

તારીખ : 10/07/2016

નોંધણી નંબર: _____

સમય : 11.00 to 02.00

Numerical Code: 0064

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે.

કુલ ગુણ : 70

-
- પ્ર.1 દક્ષિણ એશિયાના દેશોમાં કોમવાદ અને રાજકીય પક્ષો વિશે સવિસ્તાર નોંધ લખો. (12)
અથવા
ભારતની સંસદીય લોકશાહી વિશે વિસ્તૃત સમજૂતી આપો.
- પ્ર.2 ભારત-ચીન સંબંધો વિશે નોંધ લખો. (12)
અથવા
પાકિસ્તાનની રાજ્યવ્યવસ્થામાં ધર્મની ભૂમિકા સવિસ્તાર સમજાવો.
- પ્ર.3 પાકિસ્તાનની વિદેશનીતિના મુખ્ય હેતુઓ અને લક્ષણો વિશે માહિતી આપો. (12)
અથવા
બાંગ્લાદેશના ઉદ્ભવ ની પૂર્વભૂમિકા જણાવો.
- પ્ર.4 નેપાળની વિદેશનીતિ વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો. (12)
અથવા
શ્રીલંકાની જાતીય સમસ્યા વિશે નોંધ લખો.
- પ્ર.5 ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) (12)
1. દક્ષિણ એશિયામાં કૃષિ વિકાસ
2. પાકિસ્તાનમાં પ્રાદેશિક વિસંગતતાઓ
3. બાંગ્લાદેશની વિદેશનીતિના હેતુઓ અને લક્ષણો
4. ભૂટાનની સરકારની પદ્ધતિ
5. દક્ષિણ એશિયામાં ધર્મ અને રાજકારણ
- પ્ર.6 યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો. (10)
1. _____ દેશ દક્ષિણ એશિયાઈ દેશ નથી.
(A) શ્રીલંકા (B) બાંગ્લાદેશ (C) પાકિસ્તાન (D) મોંગોલીયા
2. દક્ષિણ એશિયાના દેશોને વિશ્વબેંકે _____ દેશોની શ્રેણીમાં મૂક્યા છે.
(A) વિકસિત (B) અવિકસિત (C) અલ્પ વિકસિત (D) અતિ પછાત
3. ભારતના વડાપ્રધાન ઇન્દિરા ગાંધી અને પાકિસ્તાનના ઝુલ્ફીકાર અલી ભુટ્ટો વચ્ચે 1972 માં _____ કરાર થયા.
(A) પેશાવર પેક્ટ (B) ઢાકા કરાર (C) સમજૂતિ કરાર (D) સીમલા કરાર

4. પાકિસ્તાનની રચના માટેની માંગ _____ એ કરી હતી.
(A) ઇસ્લામિક જગત (B) મોહાજીર પરિષદ (C) મુસ્લીમ લીગ (D) એકપણ નહીં
5. _____ દિવસે બાંગ્લાદેશ આઝાદી મેળવી.
(A) 16 ડિસે. 1971 (B) 26 નવે. 1970 (C) 15 જુલાઈ 1972 (D) 25 માર્ચ 1971
6. દક્ષિણ એશિયાનો _____ દેશ વિશ્વમાં સૌથી વધુ ગીચતા ધરાવતો દેશ છે.
(A) ભારત (B) બાંગ્લાદેશ (C) શ્રીલંકા (D) નેપાળ
7. શેખ મુજીબુર રહેમાન _____ દેશના _____ હતા.
(A) પાકિસ્તાનના પ્રમુખ (B) માલદીવ્ઝના વડાપ્રધાન
(C) શ્રીલંકાના લશ્કરીવડા (D) બાંગ્લાદેશના વડાપ્રધાન
8. _____ દેશને દુર્ગમ ભૂગોળનો વારસો મળ્યો છે.
(A) નેપાળ (B) બાંગ્લાદેશ (C) શ્રીલંકા (D) ભૂટાન
9. શ્રીલંકા _____ વર્ષમાં સ્વતંત્ર થયું.
(A) 1945 (B) 1948 (C) 1950 (D) 1952
10. માલદીવ્ઝનો મુખ્ય ધર્મ _____ છે.
(A) બૌદ્ધ (B) ખ્રિસ્તી (C) ઇસ્લામ (D) શીન્તો
-

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા જુલાઈ- 2016

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

Numerical Code B.A.: 0001

Numerical Code B.com.: 0002

નોંધણી નંબર : _____

પાઠ્યક્રમ : પૂર્વ અને દક્ષિણ-પૂર્વ એશિયામાં સરકાર અને રાજનીતિ (EPS-06) **Numerical Code: 0065**

તારીખ : 11/07/2016

સમય : 11.00 to 02.00

સૂચના : (1) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

(2) દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે.

કુલ ગુણ : 70

પ્રશ્ન:-1 અગ્નિ એશિયાનાં દેશો સિંગાપોર, મલેશિયા, ફિલીપાઈન્સ, લાઓસ, થાઈલેન્ડ રાજ્યોનાં મુખ્ય લક્ષણો સમજાવો. **(12)**

અથવા

પૂર્વ એશિયાઈ દેશોમાં માનવહક્કો અંગેનાં અભિગમો સમજાવો.

પ્રશ્ન:-2 ચીનનાં તત્ત્વ ચિંતનમાં ભૌતિકવાદી વલણ અંગે ચર્ચા કરો. **(12)**

અથવા

કોરિયન દ્વિપકલ્પમાં આધુનિકીકરણની સુધારવાદી ચળવળ અંગે ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન:-3 વિયેટનામનાં એકીકરણની મુશ્કેલીઓ તથા તેનાં આર્થિક વિકાસ પર થયેલી અસરની ચર્ચા. **(12)**

અથવા

કોરીયાના રાજકીય અને આર્થિક વિકાસની પ્રક્રિયા વિશે નોંધ લખો.

પ્રશ્ન:-4 પૂર્વ અને દક્ષિણપૂર્વ એશિયાના દેશો વચ્ચે રહેલી સમાનતા વિશે નોંધ લખો. **(12)**

અથવા

ભારત-ચીન સંબંધોની સમીક્ષા કરો.

પ્રશ્ન:-5 જાપાનની વિદેશનીતિનું વર્ણન કરો. **(12)**

અથવા

દક્ષિણ-પૂર્વ એશિયામાં થયેલ આર્થિક વિકાસ ટૂંકમાં આલેખો.

પ્રશ્ન:-6 ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) **(10)**

1. કંબોડિયામાં ગરીબી
2. બર્માની લોકશાહી માટે ચળવળ
3. જાપાનમાં મૂડીવાદી વિકાસ
4. પૂર્વ એશિયામાં રાજકીય પ્રણાલી